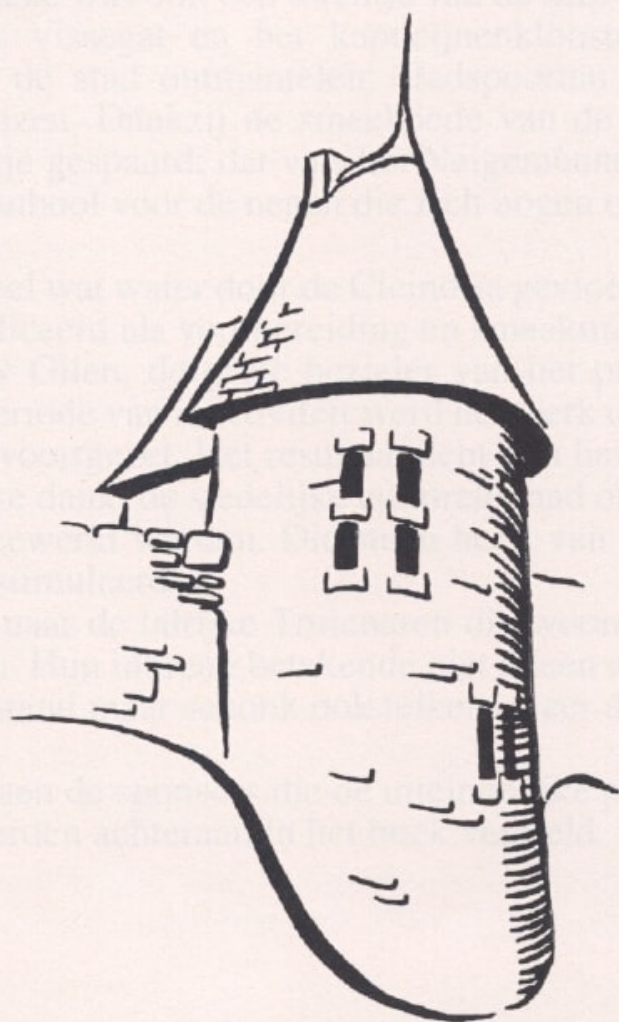

Sinfrúinse
Diksjónéer

Sintruïnse Diksjoñeèr

door

't Neigemènneke

De samenstelling van het woordenboek

Het belangrijkste deel van dit woordenboek bevat de Sint-Truidense woorden in alfabetische volgorde met het Nederlandse synoniem én met voorbeelden en uitdrukkingen rond dat woord.

Het tweede deel bevat een alfabetische lijst met Nederlandse woorden gevolgd door de dialectsynoniemen of door dialectwoorden die betrekking hebben op het Nederlandse woord. Het was niet de bedoeling van deze lijst een woordenboek in de andere richting te maken. Het is een klapper met verwijzingen naar de dialectwoorden.

Taal evolueert net als het leven waarmee ze vergroeid is. Een woordenlijst is dus noodzakelijkerwijze het vastleggen van het taalgebruik in één bepaalde periode. Dat gebeurde vanuit en aantal principes:

1. een belangrijk criterium voor het opnemen van een woord is het bestaan van uitdrukkingen of zegswijzen met dat woord. Die woorden en de typische Sint-Truidense uitdrukkingen die erbij horen werden altijd opgenomen. Waar nodig kregen die uitdrukkingen een vertaling of een verklaring mee. Bij *kop* vraagt *zout dzje se né be de kùp teige-n ieën oun* geen verduidelijking. *Doo-w èb ich kop én* daarentegen vraagt een kleine opheldering: dat bevalt me, dat doet me plezier.
2. als een dialectwoord met identiek dezelfde vorm en betekenis voorkomt in het Nederlands werd het niet opgenomen, behalve wanneer er dialectuitdrukkingen rond bestaan. *Klop* werd niet opgenomen, *kop* wel omwille van ondermeer *ich èb ene kop gelèk ene keitel*.
3. van de talrijke Franse leenwoorden in het Sint-Truidens hebben we die opgenomen die veel gebruikt worden en/of waarvoor in het Sint-Truidens geen ander woord bestaat. Een Truienaar zegt in zijn dialect *koerùir* en niet *renner*, *zjwèê* en niet *pakking*.
4. woorden waarvan alleen de uitgang verschilt met het Nederlands zoals *paradeire*: *paraderen*, werden niet opgenomen als de betekenis dezelfde is.
5. samengestelde woorden werden niet opgenomen als de samenstelling geen nieuwe betekenis krijgt. *Oeëgbol*, van *oeëg* en *bol*, krijgt geen nieuwe betekenis en werd niet opgenomen. *Oagweif*, van *oag* en *weif*, krijgt een nieuwe betekenis, ongehuwde moeder, en werd opgenomen.
6. substantieven en werkwoorden met dezelfde stam, zoals *tèmmele* en *tèmmeleer*, worden slechts eenmaal vermeld.
7. voor de meervoudsvormen - *ieën kaa*, *twie kùin* of *inne-n oet*, *twie ú* -, verkleinwoorden - *ene boëm*, *e klei buuëmke* - en andere grammaticale veranderingen aan het woord - *èè 'ch da mar gedón* - wordt naar de spraakkunst verwezen.